

YÖNETMELİK

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığından:

**YAPI MALZEMELERİ VE ZEMİN LABORATUVARLARI UYGULAMA
YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK**

MADDE 1- 11/12/2020 tarihli ve 31331 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yapı Malzemeleri ve Zemin Laboratuvarları Uygulama Yönetmeliğinin 1 inci maddesinde yer alan “Çevre ve Şehircilik” ibaresi “Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- Aynı Yönetmeliğın 3 üncü maddesinde yer alan “Kanunun” ibaresinden sonra gelmek üzere “5 inci,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 3- Aynı Yönetmeliğın 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c), (h) ve (ı) bentlerinde yer alan “Çevre ve Şehircilik” ibareleri “Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği” şeklinde değiştirilmiş, (ğ), (ş) ve (t) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (n) bendinde yer alan “Bakanlıkça” ibaresinden sonra gelmek üzere “Ek-8’de belirtilen” ibaresi eklenmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

“ğ) Deney yapan eleman: İlgili denetçi mühendisın sevk ve idaresi altında laboratuvarın kapsamındaki deneylere ilişkin görev yapan; Bakanlıktan veya Bakanlıkça yetkilendirilmiş kurum veya kuruluşlardan eğitim almış, inşaat mühendisi veya jeoloji mühendisi veya jeofizik mühendisi veya kimya mühendisi veya yapı öğretmeni veya inşaat teknikeri veya geoteknik teknikeri veya inşaat teknolojileri teknikeri veya hazır beton teknikeri veya yapı teknikeri veya yapı denetim teknikeri veya yapı teknisyenini,”

“ş) Numune: Bütünü temsil eden örneđi,

t) Numune alma elemanı: Zemin deneyleri ve sertleşmiş beton deneyleri hariç olmak üzere denetçi mühendisın sevk ve idaresi altında, teknik eleman olarak değerlendirilmek üzere, laboratuvarın kapsamındaki deneylere ilişkin Bakanlıktan veya Bakanlıkça yetkilendirilmiş kurum veya kuruluşlardan eğitim almış en az lise mezunu kişiyi,”

“z) Kapsam: Laboratuvar izin belgesinde deney kapsam listesi adı altında yer alan zemin, inşaat ve yapı malzemeleri ile ilgili hammadde veya mamul maddelere ait deney adlarını ve standartlarını,”

MADDE 4- Aynı Yönetmeliğın 5 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Laboratuvarlar, yapı malzemesi laboratuvarı ve zemin laboratuvarı olmak üzere iki şekilde belgelendirilir. Yapı malzemesi laboratuvarları zemin deneyleri konusunda, zemin laboratuvarları ise yapı malzemesi konusunda kapsam genişletemez. Laboratuvarın faaliyet göstereceği ilde, analizlerin ve kullanılan cihazların gerektirdiği özel koşulları sağlamak üzere, en az 150 m² net alana sahip tam donanımlı bir tesis kurması zorunludur. Bu alan ilk kapsama ilave her deney için 2 m² artırılır.”

MADDE 5- Aynı Yönetmeliğın 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ve/veya” ibaresi “veya” şeklinde değiştirilmiş, ikinci fıkrasının ikinci cümlesi ile beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, altıncı fıkrasının (ç) bendinde yer alan “düzenlenmiş” ibaresi “Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) tarafından akredite edilmiş bir kalibrasyon laboratuvarınca düzenlenen” şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkranın (d) bendine aşağıdaki cümle eklenmiştir. “Bu sayı, her ilde en az üç yapı malzemesi ve en az iki zemin laboratuvarı olmak koşulu ile yapı malzemesi ve zemin laboratuvarı için ayrı ayrı, güncel konumda ve taşıyıcı sistem bölümü tamamlanmamış denetlenen inşaat alanının 360.000 m²’ye bölünmesi ile elde edilen sonucun %25’i kadardır.”

“(5) Yapı malzemesi laboratuvarlarında ilgili kalite kontrolü için beton esas olmak üzere ilgili yapı malzemesi kalite kontrolü deneyleri konusunda en az iki yıl meslek içi ihtisas alanında laboratuvar denetçi belgesine sahip inşaat mühendisi ile en az iki deney yapan eleman istihdam edilir. Zemin laboratuvarlarında zemin deneyleri konusunda, en az iki yıl meslek içi ihtisas alanında laboratuvar denetçi belgesine sahip en az bir jeoloji mühendisi ile en az iki deney yapan eleman zorunlu olmak üzere denetçi belgesine sahip inşaat veya jeofizik mühendisi istihdam edilir. Bu koşullara ilave olarak laboratuvarların kapsamında kimyasal deneylerin bulunması halinde ilgili kalite kontrolü deneyleri konusunda en az iki yıl meslek içi ihtisas alanında laboratuvar denetçi belgesine sahip kimya mühendisi de istihdam edilir. Laboratuvarda kalite yöneticisi bulundurmak zorunludur. Kalite yöneticisi olarak bünyesindeki laboratuvar denetçi mühendisi veya deney yapan elemanı görevlendirilebileceği gibi ayrıca bir kalite yöneticisi de istihdam edebilir. Laboratuvarda, yapı malzemeleri kapsamında olmak üzere, denetçi mühendisın sevk ve idaresi altında numune alma elemanı istihdam edilebilir.”

“Üniversitelerin bünyelerinde yer alan laboratuvarlar için kurum yetkililerince düzenlenmiş 4708 sayılı Kanun kapsamında hizmet vermek üzere başvuru yapılmasında sakınca olmadığını belirten belgenin bulunması.”

MADDE 6- Aynı Yönetmeliğın 7 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, altıncı fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, yedinci fıkrasında yer alan “izin belgesi için” ibaresinden sonra gelmek üzere “laboratuvar kuruluşunun faaliyet gösterdiği ilin” ibaresi eklenmiş, aynı maddeye aşağıdaki fıkraya eklenmiştir.

“(1) İzin belgeli laboratuvarın olmadığı illerde veya izin belgeli laboratuvarlardan bir veya bir kaçının askıya alınması nedeni ile o ilde faaliyet gösterebilecek laboratuvar kuruluşu sayısının altıncı maddenin ikinci fıkrasında belirtilen sayının altına düşmesi halinde diğer ilde faaliyet gösteren izin belgeli laboratuvarlar sahip oldukları kapsam listesinde yer alan deneyler için numune toplama istasyonu açabilirler. Ancak o ilde izin belgeli bir laboratuvarın açılması veya izin belgeli laboratuvarların askıdan indirilmesi halinde açılış sırasına göre diğer ilde faaliyet gösteren izin belgeli laboratuvarlar numune toplama istasyonunu kapatmak zorundadırlar.”

“Heyet, bu tutanak, değerlendirme raporu ve değerlendirme heyetince onaylı yerleşim planını en geç beş iş günü içerisinde laboratuvar kuruluşunun faaliyet gösterdiği ilin İl Yapı Denetim Komisyonuna bir yazı ile gönderir.”

“(8) Numune toplama istasyonunun gerekli şartları kaybetmesi veya laboratuvarın talebi ile veya laboratuvar sayısının altıncı maddenin ikinci fıkrasında belirtilen sayıya ulaşması hallerinde, değerlendirme heyetince yerinde yapılan inceleme raporunun İl Yapı Denetim Komisyonuna teslim edilmesini müteakip, İl Yapı Denetim Komisyonunca numune toplama istasyonu izin belgesi iptal edilir.”

MADDE 7- Aynı Yönetmeliğin 8 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Laboratuvar, kapsam listesindeki” ibaresi “Yapı malzemesi laboratuvarı, kapsam listesindeki ilgili” şeklinde değiştirilmiş, dördüncü fıkrasında yer alan “askıda olması” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve/veya deney kabiliyetini etkileyecek türden tadilat ve benzeri durumlar ile belgesi kapsamında yer alan bir veya birkaç deney için kullandığı cihazın arızalanması” ibaresi eklenmiş, aynı fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Laboratuvarlar iş yoğunluğu sebebi ile taşeron laboratuvardan deney hizmeti alamaz.”

MADDE 8- Aynı Yönetmeliğin 9 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(6) Numune toplama istasyonları, her yıl biri vizeye esas olmak üzere en az üç defa faaliyet gösterdiği ilin İl Yapı Denetim Komisyonunun görevlendirdiği elemanlarca denetlenir ve değerlendirme raporları komisyon kararı alınmak üzere laboratuvar kuruluşunun faaliyet gösterdiği ilin İl Yapı Denetim Komisyonuna bir yazı ile gönderilir.”

MADDE 9- Aynı Yönetmeliğin 10 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(16) Yapı malzemesi laboratuvarlarının deney kapsamı minimum; taze betondan numune alınması, taşınması, küürü, basınç deneyinin yapılması, sertleşmiş betondan yerinde numune alınması ve deneyinin yapılması, betonarme çeliğinden numune alınması ve çekme deneyinin yapılmasını ihtiva eder.”

MADDE 10- Aynı Yönetmeliğin 11 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (c) bendinde yer alan “yapı malzemeleri laboratuvarında” ibaresi “laboratuvarda” şeklinde değiştirilmiş, onuncu fıkrasının (b) ve (d) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı fıkranın (e) bendinde yer alan “üç yılını” ibaresi “iki yılını” şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“b) İlgili sağlık kurum veya kuruluşunca, şantiyelerde görevini yapmaya engel bir durumu olmadığı belirlenen,”

“d) Akademisyenlerin yükseköğretim kurumlarında gerçekleştirdiği eğitim faaliyetlerinde geçen süre de fiili çalışmadan sayılarak, mesleğinde fiilen en az beş yıl çalıştığını, ilgili kurum ve kuruluşlardan alınacak belgeler ile gösteren,”

“(14) Laboratuvar kuruluşunda görev alacak denetçi mühendislerin, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezası ya da affa uğramış olsa bile Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından adli sicil kaydı bulunmamalı, ilgili meslek odasına kayıtlı olmalı, şantiyelerde görevini yapmaya engel bir durumu olmadığı ilgili sağlık kurum veya kuruluşunca belirlenmeli, noterlikçe tasdikli imza beyanı olmalı ve T.C. kimlik numarası Merkez veya İl Yapı Denetim Komisyonuna sunulmalıdır.

(15) Laboratuvar kuruluşunda görev alacak deney yapan eleman ve numune alma elemanlarının şantiyelerde görevini yapmaya engel bir durumu olmadığı ilgili sağlık kurum veya kuruluşunca belirlenmeli, 5237 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezası ya da affa uğramış olsa bile Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından adli sicil kaydı bulunmamalı, mühendis olanlar ilgili meslek odasına kayıtlı olmalı ve T.C. kimlik numarası Merkez veya İl Yapı Denetim Komisyonuna sunulmalıdır.

(16) Laboratuvar kuruluşu ile istihdam edilecek denetçi, deney yapan eleman, numune alma elemanı ve kalite yöneticisi arasında, çalışma saatleri, ücret, görev ve sorumlulukları içeren bir sözleşme akdedilir.”

MADDE 11- Aynı Yönetmeliğin 12 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “tarafında” ibaresi “tarafından” şeklinde, aynı fıkra da yer alan “1 yıl” ibaresi “altı ay” şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkra ya aşağıdaki cümle eklenmiş, beşinci fıkrasında yer alan “asıllarını ve” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

“Laboratuvar izin belgesi, laboratuvarın kapsamında yer alan bir veya birkaç deney için kullandığı cihazın arızalanması halleri hariç olmak üzere, laboratuvarın talebi ile bir yıl içerisinde bir defa askıya alınır.”

MADDE 12- Aynı Yönetmeliğin 15 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Çevre ve Şehircilik” ibaresi “Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 13- Aynı Yönetmeliğe aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Laboratuvar deneylerine ilişkin hizmet bedeli ve ödenmesi

EK MADDE 1- (1) Beton deneylerinin izlenmesine yönelik kullanılacak etiket bedelleri ile yapının taşıyıcı sistemine ilişkin taze beton, sertleşmiş beton (karot) ve betonarme çeliği deney bedelleri yapı denetim hizmet bedeline dahildir.

(2) Yapı denetim kuruluşu tarafından yapı müteahhidinden yaptırılması istenilen muayene ve deneyler belgelendirilir. Laboratuvarlar tarafından her bir hakedişe konu yapı bölümündeki taşıyıcı sisteme ilişkin muayene ve deneyler ayrı ayrı faturalandırılır. Yapı denetim kuruluşları tarafından bu faturalar ilgili hakediş ekine konulur ve taşıyıcı sisteme ilişkin deneylerin fatura tutarı kadar bedel hakediş tahakkuka bağlandıktan sonra laboratuvar kuruluşunun hesabına aktarılır.

(3) Laboratuvar kuruluşuna ödenecek olan taze ve sertleşmiş beton deney bedelleri bu Yönetmeliğe ekli Ek-9 Tarife Cetvelinde yer alan birim fiyatları geçemez. Bu birim fiyatlar Bakanlıkça her yıl bir önceki yılın yurt içi üretici fiyat endeksi esas alınarak güncellenir. Küsurlar bir üst tamsayıya tamamlanır. Her yıl 1 Ocak tarihinden geçerli olmak üzere Bakanlığın ilgili biriminin elektronik adresinden yayımlanır.”

MADDE 14- Aynı Yönetmeliğin geçici 2 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten önce yapı malzemesi ve zemin laboratuvarı olarak birlikte hizmet veren laboratuvarların müktesep hakları saklıdır. Bu laboratuvar kuruluşları 6 ncı maddenin ikinci fıkrasında yer alan, o ilde faaliyet gösterebilecek laboratuvar kuruluşu sayısı hesabında dikkate alınmaz.”

MADDE 15- Aynı Yönetmeliğin geçici 3 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten önce yapı malzemesi ve zemin laboratuvarı olarak birlikte hizmet veren laboratuvarlar hem yapı malzemesi hem de zemin deneyleri konusunda altıncı maddenin beşinci fıkrasında sayılan denetçiler ve deney yapan elemanları birlikte istihdam etmek zorundadır. Laboratuvarında kalite yöneticisi bulundurmamak zorunludur. Laboratuvar kalite yöneticisi olarak laboratuvar denetçi mühendisi veya deney yapan elemanı görevlendirilebileceği gibi ayrıca bir kalite yöneticisi de istihdam edebilir.”

MADDE 16- Aynı Yönetmeliğin geçici 5 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Bu fıkranın yayımı tarihinden önce faaliyetini durduran ve/veya faaliyeti durdurulan laboratuvarlar, askıya alındıkları tarihten itibaren 1 yıl içerisinde faaliyete geçmedikleri takdirde sözleşmeleri Merkez Yapı Denetim Komisyonunun teklifi üzerine Bakanlıkça feshedilir.”

MADDE 17- Aynı Yönetmeliğe aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Birim fiyatlar

GEÇİCİ MADDE 6- (1) Bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten önce alınmış olan numuneler için yapı denetim kuruluşu ile laboratuvar arasında imzalanan sözleşmede belirtilen fiyatlar geçerlidir.”

MADDE 18- Aynı Yönetmeliğin 17 nci maddesinde yer alan “Çevre ve Şehircilik” ibaresi “Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 19- Aynı Yönetmeliğin eki Ek-1, Ek-2, Ek-3, Ek-4, Ek-5, Ek-6 ve Ek-7 ekteki şekilde değiştirilmiş ve aynı Yönetmeliğe ekteki Ek-8 ve Ek-9 eklenmiştir.

MADDE 20- Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 21- Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı yürütür.

[Ekleri için tıklayınız](#)